

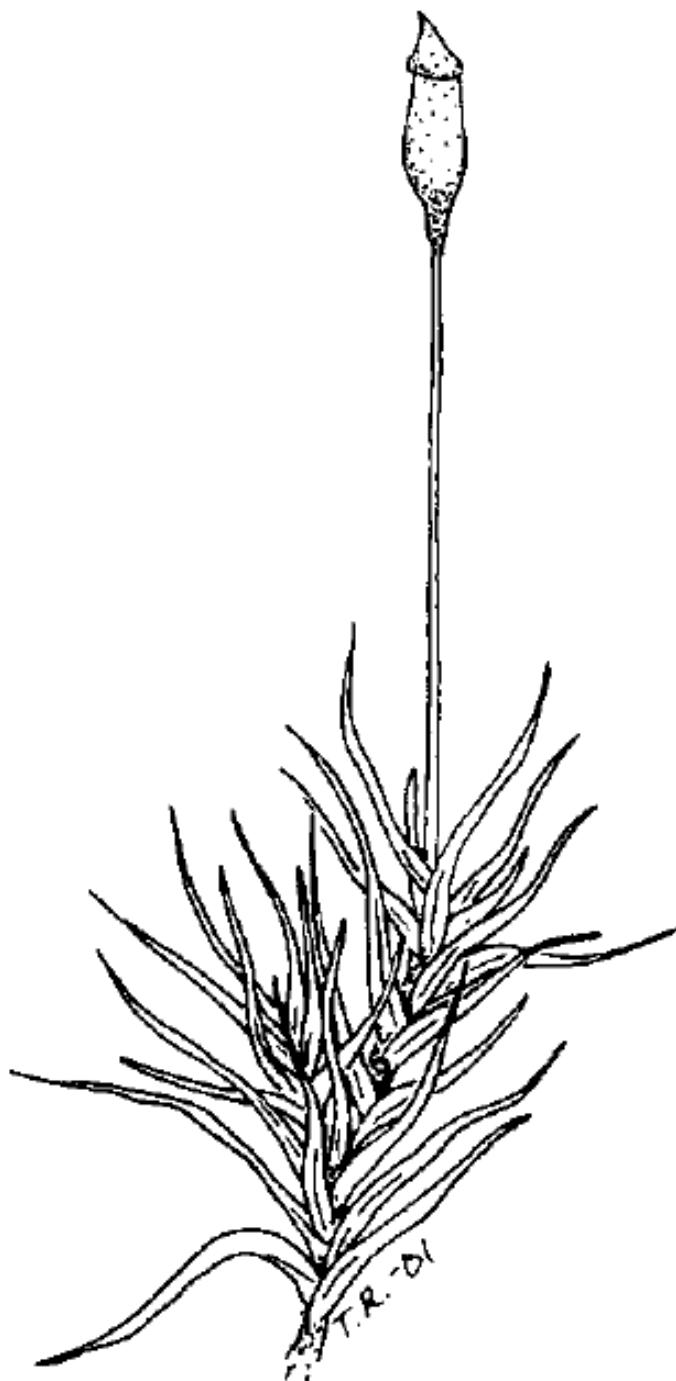
Isotorasammal
Nordisk klipptuss
Cynodontium suecicum

Luontodirektiivin laji (liite II)
BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, kehitys tuntematon

Koodi: 1981

Rauhoitettu (LSA 471/2013)
Ahvenanmaalla rauhoitettu ja erityisesti suojeltava (ÅFS 3/2002)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)
Alueellisesti uhanalainen (alueet 1a, 1b, 2a, 2b, 3a, 4a ja 4d)

Kuva: Terhi Ryttäri

Luonnehdinta

Isotorasammal on noin 1–5 cm korkeina tuppaina kallioiden seinämillä kasvava lehtisammal. Se on yleisväritykseltään vihreä tai ruskeanvihreä. Isotorasammalen lehtireunus on suora, eikä taakäanteinen kuten useimmilla muilla torasammalilla. Lajin pitkät ja kapeakärkiset lehdet muistuttavat kallioahmasammalen (*Kiaeria blyttii*) lehtiä, mutta kallioahmasammal on kuitenkin kaikin puolin pienikokoisempi.

Elinympäristö ja levinneisyys

Isotorasammal kasvaa useimmiten havumetsissä suojaisilla karujen kallioiden jyrkänteillä, joiden edusta on puustoinen. Sammal vaatii tasaista kosteutta, ja kasvualustat voivat olla ajoittain valuvetisiä. Isotorasammal on yksi harvoista Pohjois-Euroopan kotoperäisistä lajeista. Suomesta tunnetaan vajaa 40 nykyesiintymää, jotka ovat keskittyneet Varsinais-Suomeen, Pirkanmaalle ja Etelä-Hämeeseen.

Nykytila ja uhkatekijät

Isotorasammalen kasvupaikkoja uhkaavat kalliotedustojen hakkuut, joiden vaikutuksesta pienilmasto kuivuu ja äärevöityy. Kolmannes nykyesiintymistä on suojelualueilla.

Hoitosuosituks

Erityisesti suojeltavan lajin kasvupaikoilla kalliotedustan puusto tulee säästää, jotta lajin vaatima varjoisuus ja tasainen ilmankosteus säilyvät. Jotkin lajin kasvupaikoista ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (luonnontilaiset tai sen kaltaiset jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät). Suurin osa lajille soveliaista kasvupaikoista ei kuitenkaan täytä metsälain kriteerejä. Monet kasvupaikat sopivat METSO-ohjelman kohteiksi (muut monimuotoisuudelle merkittävät jyrkänteet).

Lähteet

- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.). 2002. Suomen sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 560. 354 s.
- European Committee for Conservation of Bryophytes 2001. *Cynodontium suecicum* (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. www.nt.ntnu.no/users/soder/ECCB/ > ECCB Red Listing of European Bryophytes > Data sheets in pdf format > *Cynodontium suecicum*.